

Yoshitomo Nara

Yoshitomo Nara, nascut in 1959, in orasul Hirosaki din Japonia, este un artist pop contemporan. In prezent traieste si lucreaza in Tokyo, desi lucrarile sale au fost expuse in toata lumea. Nara si-a primit B.F.A (1985) si M.F.A (1987) de la Universitatea de Muzica si Arta Aichi. Intre 1988 si 1993, Nara a studiat la Kunstakademie Dusseldorf in Germania. Nara a avut peste 40 de expozitii incepand cu 1984. In New York este reprezentat de Galeria Marianne Boesky, iar in Los Angeles de Blum & Poe.

Lucrari

Nara a ajuns in atentia lumii artei in timpul miscarii japoneze Pop-art din anii '90. Subiectul sculpturilor si picturilor sale este inselator de simplu: majoritatea lucrarilor descriu un obiect aparent inofensiv (copii sau animale, desenati cu claritate), iar decorul este minimalist sau lipseste total. Dar acesti copii, care initial par draguti si vulnerabili, uneori agita arme precum cutite si fierastrai. Ochii lor largi uneori au o privire acuzatoare, care ar putea sa indice iritarea ca au fost treziti din somn, sau o ura profunda.

Totusi, Nara nu-si priveste subiectii inarmati ca niste agresori: "Priviti-le, armele sunt atat de mici, ca niste jucarii. Chiar credeti ca s-ar putea lupta cu ele? Eu nu cred. Mai curand, ii vad pe copii alaturi de alti oameni rai, mai mari, care au cutite si mai mari...".

Explicatia lui Nara asupra lucrarilor sale ne transforma pe noi in niste agresori, vinovati pentru ca am tradat si atacat inocenta copilariei. Acest punct de vedere il incrimineaza si pe Nara insusi, deoarece toata arta sa se bazeaza pe pervertirea unor subiecti inocenti.

Laudat atat de criticii de arta cat si de nonconformisti, lucrarile bizare ale lui Nara au devenit un cult in toata lumea

Lucrarile lui Yoshimoto Nara sunt inselator de simple. Oameni care amintesc de copilasi sau pui de animale, cu fete lor rotunde, cu ochi mari si nasuri mici, toate lucrarile ne dau o senzatie familiara.

Nara, care traieste in Koln, atrage atentia internationala, dupa ce a avut deja prezentari in Milwaukee, Los Angeles si Seoul, iar New York-ul este programat pentru sfarsitul anului. Tomio Koyama, impresarul sau din Tokyo, spune ca, de curand, o statuie mare a lui Nara a fost de curand cumparata de un colectionar american, si o sa fie imprumutat pe termen lung muzeului de arta moderna din San Francisco.

Considerand ca deja au aparut cateva carti, in a doua editie, un ceas de mana in editie limitata si o linie de imbracaminte care incorporeaza motive din lucrarile sale, Nara este pe punctul de a crea un cult in Japonia.

Doua galerii concurente, Spatiul de Arta Ginza si Galeria Tomio Koyama, prezinta cartile ciudate ale lui Nara prin desene, picturi, sculpturi din fibra de carbon si prin o serie de ansambluri aratate in premiera.

În desene, copiii sunt angajați în activități solitare, inofensive: țin un steag, se joacă într-o cutie, țin o carte, stau într-o baltoacă. Dar uneori ei au și niște lucruri mici ascuțite: cucite și fierăstraie. Nara surprinde aceste scene într-un moment de liniște.

Copiii se uita la privitor cu un aer de îngrijorare. Sau este complicitate? Pleoapele lor lasate indică faptul că sunt somnoroși? Sau de fapt arată un cinicism atât de departat de inocența copilăriei? Fiecare lucrare provoacă un puternic răspuns emoțional, care diferă de la om la om.

Artistul declară că primește uneori mesaje foarte patimase de la fani. Unul chiar i-a strecurat un bilet în buzunar pe care scria: știu exact ce vrei să spui, înțeleg. “Poate ei înțeleg mai mult despre munca mea decât mine” a spus Nara cu modestie.

Ce anume din arta lui Nara provoacă așa un răspuns puternic? Nu pare foarte complicat. Stilul este intenționat plat, cu linii simple, subțiri, uniforme. Acest lucru, coroborat cu lipsa decoratiunilor și a coloritului, pare să atragă atenția mai curând asupra simbolismului decât asupra realizării. Totuși, și subiectul narativ lipsește și nici nu se poate spune că lucrările sunt foarte expresive. Opera lui Nara atrage deoarece simțim că sub executia modestă se află o viziune puternică.

“Desenez doar ce știu din proprie experiență” spune Nara. Deoarece lucrările reprezintă evenimente și impresii clare, acestea pot semăna cu niște fotografii. Ca ilustrațiile din caietul unui copil cu probleme, lucrările sunt narative dar și atemporale. Astfel se creează senzația de complet.

Stilistic, un artist poate face două lucruri foarte curajoase în cariera: o schimbare totală a stilului, cum a făcut Picasso, sau contrar, o continuare neabătută a aceleiași viziuni (dificultatea constă în menținerea unui nivel constant de-a lungul unei serii foarte lungi de lucrări). Nara face parte din a doua categorie. Artistul spune că nu are de ales: “Chiar dacă încerc să fac ceva diferit, întotdeauna îmi iese același lucru”.

Mana lui se mișcă aproape necontrolat deasupra panzei și imaginea apare de la sine. Acest lucru l-a făcut pe unii să declare că munca lui Nara este un fel de automatism.

O pictură celebră este “Taietura cu un fierăstrău / Nokogiri”. În ea o fetiță cu codite stă nemiscată. Lipsa decorului ar sugera o singurătate sau chiar o vulnerabilitate, dar fetița ține în mână un fierăstrău. Totuși ea nu este o taietoare de lemn. Titlul combinat cu expresia neclară a fetei contribuie la impresia că ceva e în neregulă. Ce anume, sau pe cine, vrea să taie cu acel fierăstrău?

Nara nu simte că aceste arme sunt instrumente ale agresiunii. “Uitați-vă la ele, sunt atât de mici, ca niște jucării. Crediți că s-ar putea lupta cu ele? Eu nu. Mai curând, văd pe acești copii, înconjurați de oameni mai mari care au intenții necurate și cutite mai mari...” Într-adevăr, majoritatea personajelor din picturi privesc dintr-o poziție joasă, defavorabilă lumii care este atât amenințătoare cât și atrăgătoare. La o a doua privire, nu reprezintă cumva opoziția dintre bine și rău, și în acest caz, nu suntem oare noi agresorii?

Să iei imagini ale copilăriei, pe care orice copil le-ar putea desena, și să le adaugi o simbolistică adultă atât de puternică, este un lucru dificil, dar Nara reușește. Disproporția evidentă între subiect și semnificate produce o senzație deranjantă, dar combinația lor este în mod ciudat satisfăcătoare.

Trăim într-o lume în care am făcut un hobby din a ne perverti simbolurile copilăriei. “Tradarea” din operele lui Nara rezonază, rezonază deoarece arată o pierdere universală a inocenței.

Influente

Curențele manga și anime din anii '60 au influențat evident lucrările lui Nara, lucru care poate fi văzut în chipurile stilizate, cu ochi foarte mari. Dar artistul distruge complet aceste imagini dragute, adăugându-le elemente horror. Această juxtapunere a rătăcii umane cu inocența copilăriei ar putea să fie o reacție la regulile rigide ale societății japoneze.

Muzica punk rock din tinerețe a fost și ea o influență. Folosind o imagine a adolescenței violente, a rebeliunii, arta lui Nara surprinde spiritul punk. În plus autorul a recunoscut că s-a inspirat din picturile renascentiste, din literatură și graffiti.

Probabil cel mai important element este mediul în care a fost crescut. Într-o Japonie profund marcată de al doilea război mondial, o țară care experimenta o invazie a civilizației vestice: cultura pop, benzile desenate, desenele lui Walt Disney, muzica rock etc. În plus, Nara a fost crescut într-o zonă izolată și deoarece părinții săi munceau aproape toată ziua, tânărul copil rămânea de multe ori singur cu imaginația sa. Subiecții atât de independenți din operele lui Nara ar putea să fie un răspuns tocmai la propria sa copilărie.